

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/39/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6221010151
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6221010151.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov JUDr. Petra Kvietka a JUDr. Štefana Nováka, LL.M., na neverejnom zasadnutí dňa 15. júna 2022, v trestnej veci obžalovaného N. I. a spol. za prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. a iné, o odvolaní obžalovaných N.O. a ml. G. I. proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš zo dňa 31.01.2022, sp. zn. 10T/44/2021 takto

rozhodol:

Podľa § 320 ods. 1 písm. a) Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok okresného súdu a v e c obžalovaných N. I. a ml. G. I., trestne stíhaných za prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. a) Tr. zák. a prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

- dňa 20. 04. 2021 v čase o XX.XX h vo D. Y. na ulici W. č. XXXX/XX v predajni W. po predchádzajúcom podozrení pracovníka G. N. S. z krádeže mladistvým G. I., ktorého začal za pokladničnou zónou kontrolovať, na čo tento začal byť agresívny a nadával mu slovami „ty debil, rasista, ja som nič nekradol“ a chcel ho päťou pravej ruky udrieť do oblasti hlavy, na čo poškodený stihol zareagovať a uhnúť sa, v tom sa začal mladistvý G. I. vyzliekať do slipov a vykrikoval slová „zjedz mi kokot ty debil, rasista“ a v tom čase pred dverami predajne jeho otec N. I. vulgárne kričal na poškodeného N. S. slovami „pod' von, zabijem ťa, nechaj môjho syna“, načo sa mladistvý G. I. rozbehol von z predajne, kde spolu s otcom išli do auta, z ktorého N. I. vybral drevenú nohu zo stoličky o rozmere dĺžky XX cm a priemere X cm a mladistvý G. I. zobral plechovú nádobu - sprej o dĺžke XX cm a priemere 11 cm a takto sa obaja rozbehli smerom k vstupným vchodovým dverám predajne, cez ktoré sa im ale nepodarilo dostať do vnútra predajne, odkiaľ spoločne vykrikovali na poškodeného slovami „pod' von, zabijeme ťa ty rasista, počkáme si ťa, keď budeš sám“, čím týmto konaním u poškodeného N. S. vzbudili dôvodnú obavu o jeho život a zdravie,

podľa § 280 ods. 2 Tr. por. p o s t u p u j e Okresnému úradu Veľký Krtíš, odbor všeobecnej správy, ktorý by mal žalovaný skutok prejednať ako priestupok.

odôvodnenie:

T. rozsudkom okresného súdu samosudca uznal obžalovaných N. I. a ml. G. I. za vinných z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na ust. § 138 písm. a) Tr. zák. a z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že dňa XX. XX. XXXX v čase o XX.XX h vo D. Y. na ulici W. č. XXXX/XX v predajni W. po predchádzajúcom podozrení pracovníka G. N. S. z krádeže mladistvým G. I., ktorého začal za pokladničnou zónou kontrolovať, na čo tento začal byť agresívny a nadával mu slovami „ty debil, rasista, ja som nič nekradol“ a chcel ho päťou pravej ruky udrieť do oblasti hlavy, na čo poškodený stihol zareagovať a uhnúť sa, v tom sa začal mladistvý G. I. vyzliekať do slipov a vykrikoval slová „zjedz mi kokot ty debil, rasista“ a v tom čase pred dverami predajne jeho otec N. I. vulgárne kričal na poškodeného N. S. slovami „pod' von, zabijem ťa, nechaj môjho syna“, načo sa mladistvý G. I. rozbehol von z predajne, kde spolu s otcom

išli do auta, z ktorého N. I. vybral drevenú nohu zo stoličky o rozmere dĺžky 87 cm a priemere 3 cm a mladistvý G. I. zobral plechovú nádobu - sprej o dĺžke 30 cm a priemere 11 cm a takto sa obaja rozbehli smerom k vstupným vchodovým dverám predajne, cez ktoré sa im ale nepodarilo dostať do vnútra predajne, odkiaľ spoločne vykrikovali na poškodeného slovami „pod' von, zabijeme ťa ty rasista, počkáme si ťa, keď budeš sám“, čím týmto konaním u poškodeného N. S. vzbudili dôvodnú obavu o jeho život a zdravie.

Za to bol obžalovanému N. I. podľa § 360 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. a) Tr. zák., § 37 písm. h), m) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 16 mesiacov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. a) Tr. zák. bol obžalovaný pre výkon trestu zaradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. bol obžalovanému uložený trest prepadnutia veci - 1 ks drevenej nohy zo stoličky hnedej farby o dĺžke 87 cm a priemere 3 cm.

U obžalovaného ml. G. I. podľa § X01 ods. 1 Tr. zák. podmienčne upustil od jeho potrestania.

Podľa § 101 ods. 2 Tr. zák. obžalovanému uložil skúšobnú dobu na 1 rok.

Proti tomuto rozsudku podali obidvaja obžalovaní odvolania prostredníctvom ich obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 07.02.2022, ktoré odôvodnili ďalším písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 22.04.2022, a to proti výrokom o vine a o treste, ako aj proti konaniu, ktoré týmto výrokom predchádzalo.

Najprv poukázali na výrokovú časť napadnutého rozsudku, s ktorou sa však nestotožnili. Ďalej dali do pozornosti príslušné zákonné ustanovenia upravujúce obidva prečiny, ktoré im boli kladené za vinu, ako aj ust. § 10 ods. 2 Tr. zák. Nespochybňovali, že skutok ako taký sa stal, avšak tento nebol trestným činom.

V tomto smere argumentovali tým, že v danom prípade len obžalovaný - otec bránil ďalšieho obžalovaného - svojho syna, ktorý bol vo veku blízkom veku dieťaťa, proti svojvôli poškodeného N. S. - člena G., ktorý verejne ponižoval a šacoval mladšieho obžalovaného, ktorého navyše verejne označil za zlodeja, a to v predajni W., čo bolo neprípustné a nezákonné. Takéto konanie poškodeného je v rozpore s príslušnými ustanoveniami zákona č. 473/2005 Z. z. a za takejto situácie bola spoločenská závažnosť ich konania voči poškodenému nepatrná.

Skutkový dej popísali inak ako poškodený, ktorého verzii okresný súd nekriticky uveril. Vôbec nevzal do úvahy ich tvrdenie, že konanie poškodeného malo rasistický motív, najmä, keď sám priznal, že ich dobre poznal, teda jednoznačne vedel, že patria k marginalizovanej skupine, resp. k menšine, ktorá má inú farbu pleti, navyše, že ide pri mladšom z nich o choré dieťa - debila. Prvostupňový súd vôbec neodôvodnil, prečo neuveril ich obhajobe, vrátane rasistického motívu a nezákonného konania zo strany poškodeného.

Ich mentálne a fyzické predpoklady, ako aj ich verbálne prejavy cez sklené dvere predajne boli bezvýznamnej sily, preto nemohli vyvolať u poškodeného, ani u nikoho iného, dôvodnú obavu. Tvrdenia poškodeného o opaku sú neprijateľné, nepresvedčivé a účelové, keďže jeho cieľom bolo takýmto spôsobom prekryť svoje nezákonný postup voči mentálne postihnutému dieťaťu. V určitej miere možno rozumieť frustrácii pracovníkov SBS pri svojej práci, taktiež aj frustrácii policajtov z konania niektorých občanov - príslušníkov marginalizovanej menšiny, čo však nemôže ospravedlniť konanie poškodeného v tomto prípade. Ak mu zákon zveril určité právomoci, tak ich v žiadnom prípade nemôže zneužívať voči chorému dieťaťu, najmä, ak mladší z nich vôbec v predajni nekradol.

Aj spôsob vykonania činu popísaný v napadnutom rozsudku, ako aj v obžalobe, nekriticky nezohľadňuje výpovede obžalovaných, najmä pokiaľ ide o intenzitu ich konania, keďže najprv išlo len o ústny prejav, až následne bola použitá určitá sila na prvé zavreté sklenené dvere v predajni. Avšak len takej intenzity, že vôbec nepoškodila ani sklo, ani rám dverí, pričom ani jeden z nich nepoužil na prekonanie prekážky iný, otvorený vchod na predajni. Navyše poškodený, ako pracovník SBS, bol vybavený donucovacími prostriedkami (kaser, putá, pelendrek), a nielenže mu neboli spôsobené žiadne zranenia, ale tento sa s nimi vôbec nedostal do kontaktu, taktiež nebola spôsobená žiadna škoda na majetku.

Veľmi významnou skutočnosťou bolo to, že poškodený meria viac ako 190 cm a váži viac ako 130 kg, naproti tomu starší z nich meria cca 155 cm a má váhu do 60 kg, a mladší z nich meria cca 150 cm a váži necelých 50 kg.

Ich konanie bolo len reakciou na nezákonný postup poškodeného, ktorý vedel, ako má konať voči zadržanému údajnému zlodějovi - chorému dieťaťu, ktorého však označil za zloděja len on a následne u neho začal neoprávnené realizovať prehliadku. Mladší z nich sa len bránil protizákonnému konaniu zo strany poškodeného a starší z nich ho len chránil ako svojho syna, voči ktorému postupoval poškodený neadekvátne. Navyiac mladší z nich vôbec nekradol, čo potvrdil neskôr aj samotný poškodený, a táto skutočnosť jednoznačne vyplýva z kamerových záznamov, teda zo strany poškodeného bol neprávom obvinený z nezákonného konania.

Pokiaľ ide o trest uložený staršiemu z nich, tento síce nie je ako taký v rozpore so zákonom, keďže ho zákon pripúšťa, avšak jeho výška je neprimeraná a v žiadnom prípade ho nemožno považovať za trest spravodlivý. Ide o trest vyslovene represívny, hoci Slovenská republika je podrobovaná kritike, keďže má vo výkone trestu trikrát viac odsúdených ako je priemer v Európskej únii. K tomuto predložili rozsudok ŠTS zo dňa 03.03.2021, sp. zn. 13T/2/2021, kde bol obžalovanému uložený trest odňatia slobody s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu za deväť zločinov, pričom jemu bol uložený nepodmienečný trest za dva prečiny.

Vzhľadom na vyššie uvedené zdôraznili, že v žiadnom prípade nemôže byť skutok kladený im za vinu, posúdený ako akýkoľvek trestný čin, resp. prečin, keďže nenaplnili ani jeho objektívnu, ale ani subjektívnu stránku, a to, či by ich konanie mohlo naplniť skutkovú podstatu niektorého z priestupkov, môže posúdiť len príslušný správny orgán. Z týchto dôvodov navrhli, aby ich obidvoch odvolací súd v celom rozsahu spod obžaloby oslobodil.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací zistil, že odvolania podali obžalovaní ako oprávnené osoby, a to v zákonnej lehote, proti rozhodnutiu, proti ktorému boli prípustné. Následne preskúmal v intenciách § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov o vine a o treste, proti ktorým odvolatelia podali odvolania, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a mal za to, že odvolania obžalovaných boli podané čiastočne dôvodne.

Po splnení prieskumnej povinnosti v rozsahu § 317 ods. 1 Tr. por. odvolací súd dospel k záveru, že prvostupňový súd sa dopustil chýb v napadnutých výrokoch rozsudku, keďže mal vec postúpiť podľa § 280 ods. 2 Tr. por. inému orgánu s tým, že nešlo o trestný čin, ale žalovaný skutok by mal tento prejednať ako priestupok.

Podľa § 10 ods. 2 Tr. zák. nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná.

Podľa § 95 ods. 2 Tr. zák. prečin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, nie je trestným činom, ak ho spáchal mladistvý a ak je jeho závažnosť malá.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Krajský súd sa stotožnil s odvolacími námietkami obžalovaných v tom smere, že okresný súd vyhodnotil vykonané dôkazy výlučne v ich neprospech, zároveň sa nedostatočne vysporiadal s ich obhajobou, z tohto dôvodu dospel k nesprávnym právnym záverom, a preto v konečnom dôsledku aj nesprávne vo veci rozhodol.

Z hľadiska priebehu skutkového deja možno konštatovať, že tento bol ustálený v rozhodujúcich okolnostiach správne, keďže ho preukazoval súhrn vykonaných dôkazov, vrátane dôkazov vyznievajúcich v neprospech obžalovaných, ktoré navyiac preukázali, že sa obidvaja obžalovaní poškodenému vyhrážali zabitím.

Na rozdiel od obhajoby mal druhostupňový súd za to, že obidvaja obžalovaní naplnili z formálneho hľadiska subjektívnu, ako aj objektívnu stránku obidvoch trestných činov - prečinov, ktoré im boli kladené za vinu, nakoľko sa spoločným konaním inému vyhrážali smrťou takým spôsobom, že to mohlo vzbudiť dôvodnú obavu a čin spáchali závažnejším spôsobom konania - so zbraňou, súčasne sa spoločným konaním dopustil slovne, verejne a na mieste verejnosti prístupnom, hrubej neslušnosti, ako aj výtržnosti tým, že napadli iného. Obidvaja konali v tzv. priamom úmysle. Nad rámec uvedeného odvolací súd poznamenáva, že prvostupňový súd opomenul uviesť pri právnej kvalifikácii skutočnosť, že malo ísť o spolupáchatel'stvo podľa § 20 Tr. zák.

Na druhej strane, po komplexnom zhodnotení všetkých relevantných skutočností a okolností daného prípadu, dospel krajský súd k záveru, že došlo k naplneniu podmienok vyplývajúcich z ust. § 10 ods. 2 Tr. zák., resp. § 95 ods. 2 Tr. zák., a to tzv. materiálneho korektívu, preto pri žalovanom skutku nešlo o trestný čin (ani o jeden zo súdených prečinov, ani iný trestný čin), ale iný orgán by ho mal prejednať ako priestupok.

Obžalovaný síce konali v tzv. priamom úmysle, ale ani u jedného z nich nešlo o úmysel vopred pojatý, práve naopak, z ich strany išlo o neprimeranú reakciu na konanie poškodeného, ktorý v určitej miere nenáležitým spôsobom preveroval podozrenie, že mladší z obžalovaných mal v predajni odcudziť tovar, keď ho aj verejne v predajni prehliadal. Takéto konanie poškodeného bolo bezprostrednou príčinou vzniku konfliktu, pričom sa následne nepotvrdilo ani podozrenie z krádeže mladšieho z obvinených, ktorého sa nepravdivé obvinenie zo strany poškodeného evidentne dotklo a rozrušilo ho. Vzápätí nastalo nevhodné konanie zo strany staršieho z obžalovaných, ktorý sa snažil len zastať svojho syna. Za takejto situácie pohnútkou obidvoch obžalovaných nepochybne výrazne znižuje závažnosť činu, ktorého sa dopustili v ospravedliteľnom citovom rozrušení.

Nemožno opomenúť ani spôsob vykonania činu, jeho následky a okolnosti, za ktorých bol spáchaný. Obžalovaní sa do priameho kontaktu s poškodeným nedostali. Napriek tomu, že mali v záverečnej fáze pri sebe predmety, ktoré boli spôsobilé zvýšiť dôraznosť a účinnosť ich útokov, tieto nevedli vyššou intenzitou, pričom nespôsobili žiadnu ujmu na zdraví poškodeného, ani žiadnu škodu na majetku.

Zároveň bolo potrebné prihliadnuť aj na fyzické parametre a zdatnosti poškodeného, ktoré nepochybne značne prevyšovali fyzické schopnosti a možnosti obidvoch obžalovaných. V prospech obžalovaných vyznelo aj oľutovanie činu z ich strany a u staršieho z obžalovaných taktiež jeho ospravedlnenie sa poškodenému. U oboch bolo potrebné vziať do úvahy aj ich nepriaznivý zdravotný stav a u mladšieho z obžalovaných súčasne aj jeho vek.

Druhostupňový súd dáva do pozornosti potrebu rešpektovania princípu „ultima ratio“, z ktorého vyplýva i to, že represívne a donucovacie prostriedky trestného práva by mali byť využívané až ako posledná, krajná možnosť, keď aplikácia iných zákonných prostriedkov by na zabezpečenie ochrany spoločnosti nebola dostatočná.

Keďže závažnosť konania obidvoch obžalovaných nebola ani v celkovom súhrne vyššia ako nepatrná, resp. malá, skutok, pre ktorý boli trestne stíhaní, nemohol byť z tohto dôvodu právne kvalifikovaný ako žiadny z trestných činov. Na druhej strane, ich konanie bolo protiprávne a neakceptovateľné, pričom iný orgán by ho eventuálne mohol posúdiť ako priestupok. V konečnom dôsledku o tom, či niekto svojím konaním naplnil znaky priestupku, nerozhoduje súd, ale príslušný správny orgán, ak je však tomuto trestná vec súdom postúpená podľa § 280 ods. 2 Tr. por., je povinný takýto správny orgán postúpenú vec ako priestupok aspoň prejednať. V danom prípade, ak bude v správnom konaní vykonaným dokazovaním preukázaný a ustálený skutok, tak ako v súdnom konaní, mohli obžalovaní prípadne naplniť znaky priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. a), písm. d) zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších zmien a doplnení, keďže mohli inému ublížiť na cti tým, že ho urazili a mohli tiež úmyselne narušiť občianske spolunažívanie vyhrázaním ujmu na zdraví alebo iným hrubým správaním.

Podľa § 320 ods. 1 písm. a) Tr. por. odvolací súd napadnutý rozsudok zruší a vec postúpi, ak tak mal urobiť už súd prvého stupňa podľa § 280 ods. 1 alebo 2 Tr. por.

S poukazom na uvedené skutočnosti preto krajský súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil v celom rozsahu a vec obžalovaných postúpil okresnému úradu, ktorý by mal žalovaný skutok prejednať ako priestupok, a to pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.